

Alert prawny

Ustawa o ochronie sygnalistów z podpisem Prezydenta

Ustawa o ochronie sygnalistów została już podpisana przez Prezydenta. Oznacza to, że lada moment zostanie opublikowana w Dzienniku Ustaw, a obowiązki z zakresu zgłoszeń wewnętrznych wejdą w życie dla wszystkich podmiotów objętych ustawą za około 3 miesiące.

Projektowana ustawa ma nałożyć obowiązek wdrożenia lokalnych procedur i poufnych kanałów zgłaszania naruszeń prawa m.in. na:

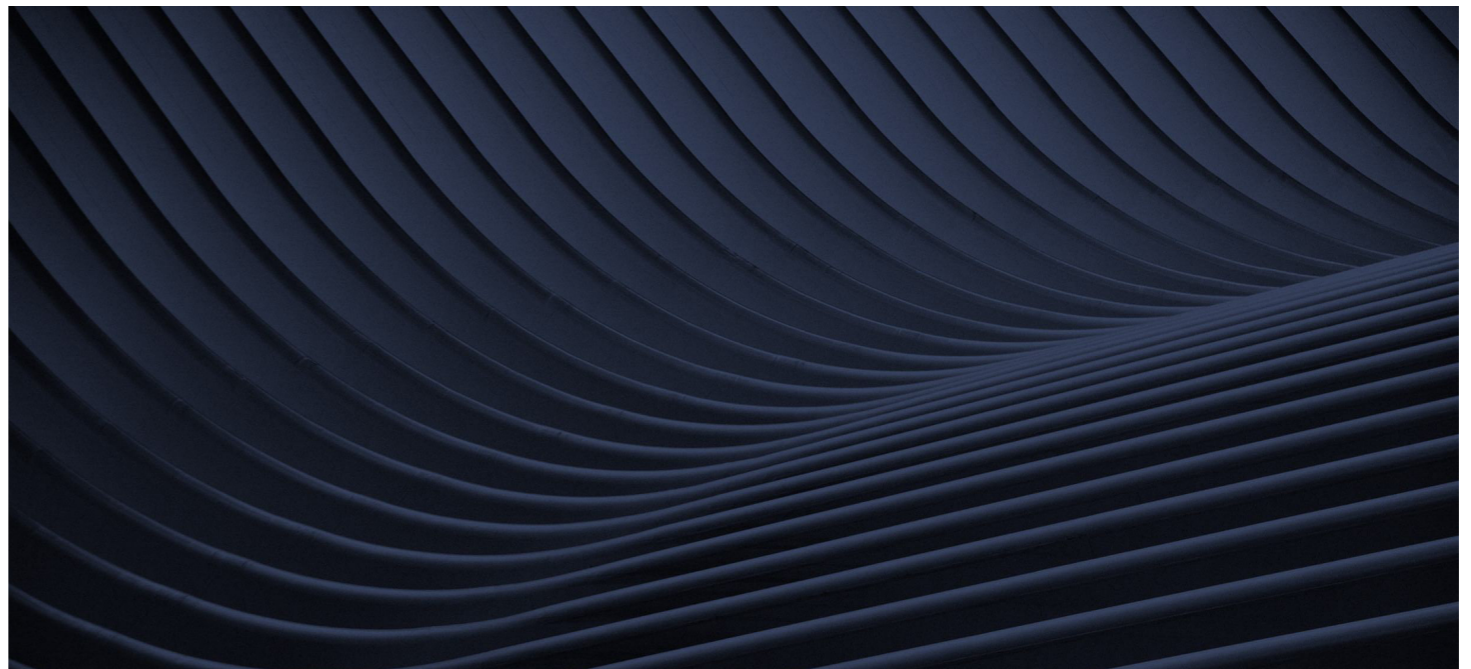
- podmioty prywatne zatrudniające co najmniej 50 osób (niezależnie od podstawy zatrudnienia),
- podmioty działające w sektorze finansowym, niezależnie od liczby pracowników (m.in. banki, fundusze inwestycyjne, zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji, fundusze powiernicze, towarzystwa emerytalne, fundusze emerytalne, domy maklerskie, towarzystwa funduszy inwestycyjnych),
- podmioty publiczne, niezależnie od liczby pracowników (z wyłączeniem urzędów lub jednostek organizacyjnych gmin lub powiatów liczących mniej niż 10 000 mieszkańców).

Trwający ponad 2,5 roku proces legislacyjny – na który składało się kilkanaście projektów ustaw, zmiany w komisjach i ostatecznie poprawki Senatu – wreszcie się zakończył. Do najważniejszych zmian, które zostały przyjęte na ostatniej prostej, należy zaliczyć:

RYMARZ • ZDORT \ MARUTA

- **wykreślenie z zakresu przedmiotowego ustawy zgłoszeń dotyczących prawa pracy;**

Osoby zgłaszające naruszenia prawno-pracownicze nie będą podlegać ochronie wynikającej z ustawy. Oznacza to powrót do koncepcji, że ustawowy kanał zgłaszania ma przede wszystkim dotyczyć naruszeń dotyczących interesu publicznego, a nie indywidualnego pracownika. Nie oznacza to jednak, że pracownicy nie będą w ogóle chronieni – ogólne zasady Kodeksu Pracy dotyczące chociażby obowiązku przeciwdziałania mobbingowi przez pracodawcę nadal obowiązują. Dodatkowo praktyka rynkowa wskazuje, że pracodawcy i tak umożliwiają pracownikom zgłaszanie wszelkiego rodzaju naruszeń – w tym prawno-pracowniczych. Proces wyjaśniania tych zgłoszeń może być teraz jednak bardziej dostosowany do specyfiki tego typu zgłoszeń.

- **dodanie przepisu stanowiącego, że podmioty prywatne należące do grupy kapitałowej mogą ustalić wspólną procedurę zgłoszeń wewnętrznych pod warunkiem zapewnienia zgodności z ustawą.**

Zastosowanie tego przepisu w praktyce jest jednak znikome. Ustęp stanowi, że nawet przy ustalaniu wspólnej procedury zgłoszeń należy zapewnić zgodność z ustawą, która rozdziela możliwość „przyjmowania zgłoszeń” (co może robi sam przedsiębiorca będący adresatem ustawy jak i podmiot zewnętrzny) oraz „podejmowania działań następczych” (co może robić już tylko sam przedsiębiorca będący adresatem ustawy). Oznacza, że choć grupa kapitałowa może mieć jedną procedurę, to wciąż każdy z przedsiębiorców wchodzących w skład grupy kapitałowej jest osobno odpowiedzialny za podejmowanie działań następczych.

Jednocześnie przypominamy, że ustawa o ochronie sygnalistów wprowadza szereg nowych obowiązków, które mają na celu zapewnienie odpowiednich mechanizmów ochrony dla osób zgłaszających nieprawidłowości.

RYMARZ • ZDORT \ MARUTA

Określa m.in. szerokie wymogi dotyczące kształtu procedury, wymusza upoważnianie pracowników do postępowania, prowadzenie rejestru zgłoszeń, jakie zgłoszenia przyjmować oraz jak je rozpatrywać. Wymogi te są znacznie bardziej szczegółowe niż te, które wynikają z dotychczasowych regulacji (np. ustawy o ofercie publicznej, ustawy o AML). Oznacza to, że nawet jeżeli mają Państwo kanały zgłaszania wdrożone na podstawie innych ustaw albo korporacyjne systemy whistleblowing, będą one najprawdopodobniej niewystarczające.

Nowe przepisy wejdą w życie dla podmiotów prywatnych 3 miesiące od dnia opublikowania ustawy w dzienniku ustaw. Za niespełnienie wymogów wynikających z ustawy przewidziane są sankcje karne – grzywna, ograniczenie lub nawet pozbawienie wolności.

Kontakt:

dr Anna Partyka-Opiela

anna.partyka-opiela@rzmlaw.com

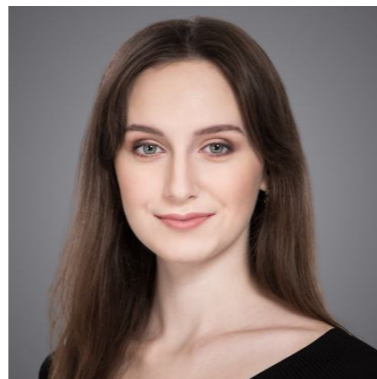
+48 22 520 4324

Jan Bednarski

jan.bednarski@rzmlaw.com

+48 22 520 4324

Maria Papis

maria.papis@rzmlaw.com

+48 22 520 4259

Rymarz, Zdort, Maruta, Wachta, Gasiński, Her i Wspólnicy sp.k.

ul. Prosta 18, 00-850 Warszawa

+48 22 520 4000

www.rzmlaw.com